

ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยอีสาน เนื้อเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชน ในการให้
การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางพรพิมล ถึงนาค

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

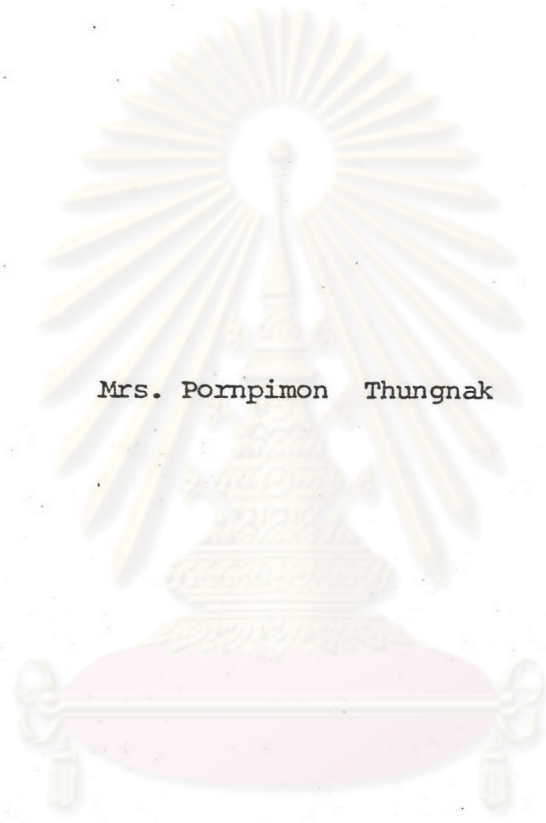
ISBN 974-576-783-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015993

T 1 1 6 1 6 0 9 6

THE OPINION OF INSTRUCTORS AT THE UNITED NORTHERN-ISAN TEACHERS'
COLLEGES ON THE EDUCATIONAL FUNCTION OF MASS MEDIA FOR THE
QUALITY OF LIFE IMPROVEMENT FOR NORTHEASTERN PEOPLE

Mrs. Pornpimon Thungnak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-783-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของอาจารย์สทวิทย์วิทยาลัยอิสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของ
สื่อมวลชนในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

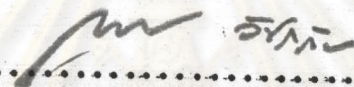
โดย   นางพรพิมล ถึงนาค

ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์

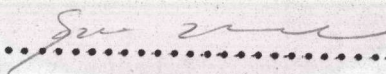
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

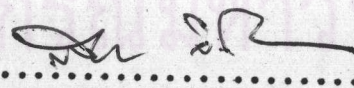
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

พรพิมล ถึงนาค : ความคิดเห็นของอาจารย์สหวิทยาลัยอีสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชน
ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (THE OPINION
OF INSTRUCTORS AT THE UNITED NORTHERN-ISAN TEACHER' COLLEGES ON THE
EDUCATIONAL FUNCTION OF MASS MEDIA FOR THE QUALITY OF LIFE IMPROVE-
MENT FOR NORTHEASTERN PEOPLE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พีระ จิรโสภณ, 106 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและศึกษาแนวความคิด
เห็นของอาจารย์สหวิทยาลัยอีสานเหนือ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางประชากรและทางสังคม
กับการเปิดรับสื่อมวลชนของอาจารย์สหวิทยาลัยอีสานเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนที่อาจารย์เปิดรับชมมากที่สุดคือ โทรทัศน์ ส่วนสื่อที่อาจารย์เปิดรับ
น้อยมากหรือแทบไม่เคยเปิดรับเลยคือวิทยุทัศน์ และภาพยนตร์ สำหรับความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับบทบาท
ของสื่อมวลชนที่ให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นอาจารย์เห็นว่า
โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญเป็นอันดับ 1 ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ด้านโภชนาการด้านที่อยู่อาศัย ด้าน
สุขภาพอนามัย ด้านการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการวางแผนครอบครัว
ด้านการสร้างความสามัคคี ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมมากกว่าสื่อมวลชนอื่นอีก
5 ชนิด สื่อที่อาจารย์เห็นว่า ยังมีบทบาทต่ำมากหรือแทบจะไม่มีบทบาทเลยคือ วิทยุทัศน์และภาพยนตร์

จากการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรและทางสังคมกับ
การเปิดรับสื่อของอาจารย์สหวิทยาลัยอีสานเหนือพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์ในระดับ
นัยสำคัญที่ .01 อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับโทรทัศน์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 และกับภาพยนตร์ที่ .05
วุฒิทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับวิทยุและหนังสือพิมพ์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 กับนิตยสารที่ .05
ตำแหน่งหน้าที่การงานมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับวิทยุทัศน์และภาพยนตร์ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ส่วนคณะวิชา
ที่อาจารย์สอนประจำนั้นมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์ในระดับนัยสำคัญที่ .01

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *Phu Thi*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Phu Thi*

PORNPIMON THUNGNAK : THE OPINION OF INSTRUCTORS AT THE UNITED
NORTHERN-ISAN TEACHER' COLLEGES ON THE EDUCATIONAL FUNCTION OF MASS
MEDIA FOR THE QUALITY OF LIFE IMPROVEMENT FOR NORTHEASTERN PEOPLE.
THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR PIRA CHIRASOPONE, PH.D., 106 PP.

The purposes of this study are firstly, to survey behaviors in mass media receiving and to acquire opinion on educational functions of mass media for quality of life improvement of Northeastern people as provided by the instructors of United Northern-Isan Teachers' colleges, and secondly, to identify the relationship between the instructors demographic and social characteristics and their behaviors in mass media exposure.

If was found that television had the highest rating while vedio and movies were rated the lowest in terms of reception among these instructors. They also recommended that television played the highest role in terms of improving the quality of the Northeastern people in several aspects; housing, health, safety, education, occupations, family planing, unity and community co-operation, moral development, and arts and cultural reservation. The lowest rating media were vedio and movies.

It was found that newspaper receiving varied with sex at .01 significant level. Age and television receiving were significantly correlated at .01 level, and age and movies at .05 level. In terms of formal Education, degree level was related to radio reception and related to newspaper reading significantly at .05 level. The correlation between degree level and magazine reading was significant at .05 level. The correlation between job position and vedio reception, job position and movies viewing were significant at .01 level. It was found that instructors from Faculty of education read newspapers more at .01 significant level.

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Study Th...*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Wu P.R.*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะแก้ไข ตรวจสอบพร้อมต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ ประธานคณะกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล ซึ่งกรุณาเป็นกรรมการสอบในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยสิทธิ์ เฉลิม- มีประเสริฐ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำปรึกษา ในด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลจนเป็นที่เรียบร้อย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์กลุ่มมหาวิทยาลัยอีสาน ที่ให้ความช่วยเหลือ ในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนครอบครัวที่สนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งหลายและขอแสดงความขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พรพิมล ถึงนาถ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ปัญหาในการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	32
วิธีดำเนินการวิจัย	32
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
ตัวแปรในการวิจัย	34
การวัดค่าตัวแปร	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35

บทที่

หน้า

4. ผลการวิเคราะห์	37
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	89
ประวัติผู้วิจัย	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1-83

สารบัญชาราย

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพของอาจารย์จำแนกตามลักษณะทางประชากรและทางสังคม.....	38
2. พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อมวลชนของอาจารย์จำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการ เปิดรับสื่อมวลชนต่าง ๆ ในรอบเดือนที่ผ่านมา	39
3. พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อมวลชนของอาจารย์จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการ เปิดรับ	40
4. รายการวิทยุที่อาจารย์ เปิดรับฟัง	41
5. รายการโทรทัศน์ที่อาจารย์ เปิดรับชม	42
6. ประเภทหนังสือพิมพ์ที่อาจารย์นิยมอ่าน	43
7. ประเภทนิตยสารที่อาจารย์นิยมอ่าน	44
8. เนื้อหาในวิดิทัศน์ที่อาจารย์นิยมดู	45
9. เนื้อหาในภาพยนตร์ที่อาจารย์นิยมดู	46
10. ความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนแต่ละประเภทในการ ให้การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ	49
11. ปัญหาด้านวิทยุ	52
12. ปัญหาด้านโทรทัศน์	53
13. ปัญหาด้านหนังสือพิมพ์	54
14. ปัญหาด้านนิตยสาร	55
15. ปัญหาด้านวิดิทัศน์	56
16. ปัญหาด้านภาพยนตร์	57
17. ข้อเสนอแนะด้านวิทยุ	58
18. ข้อเสนอแนะด้าน โทรทัศน์	59
19. ข้อเสนอแนะด้านหนังสือพิมพ์	60
20. ข้อเสนอแนะด้านนิตยสาร	61

ตารางที่

หน้า

21.	ข้อเสนอแนะด้านวิทัศน์.....	62
22.	ข้อเสนอแนะด้านภาพยนตร์	63
23.	ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างเพศและการเปิดรับสื่อต่าง ๆ..	64
24.	ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการเปิดรับสื่อต่าง ๆ..	66
25.	ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิทางการศึกษาและการเปิดรับสื่อต่าง ๆ	68
26.	ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่การงานและการเปิดรับสื่อต่าง ๆ	70
27.	ค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างคณะวิชาที่สอนและการเปิดรับสื่อต่าง ๆ	72
28.	สรุปความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อต่างๆกับลักษณะทางประชากรและทางสังคมของอาจารย์	74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย